

במקום שהוא עומד לישון על הצלם הפנימי. ע"כ הוא שינוי של עשר, "כי יסוף להבה ובה עשיר לקש"ל, שפשו אנו מוציא את חובת מרכו עולמו כ"א ע"פ השטפה החיצונה לברו. כי כמה חוכל החרב להיות למרכו החיים, אם לא שכבר המדומה של גבורים שופכי דם יצדיל עקב על הישר והצדק הפנימי. הוא אדם ואיצו אדומה, אין לו צבע הפועל ככה בחיוביותו לגרות את עצבו הראות כצבע האדום, אבל פורע פגיעת כסודי העין פנימה. ובאשר יחס כלל ישיראל גורל הוא אל יוסף, ובמסל שער"י צירוב המשמח א"א כלל כמעט שיהא אדם משייראל שלא נמצר בו מאומה מצד יוסף, וכוה נחברו להיות "כבר שורו הדר לו וקריו ראם קריו"ל היינו יופי עם גבורה, מתאים לגבורה, לא יופי המחליט את הגבורה הפנימית האמיתית. ע"כ נקראו כל ישראל בשם יוסף, כמו שהעיר ג"כ המהרש"א [כאן]. ובאמת מפני השטפה הגדולה של הכשרון המיוחד של השליטה הפנימית שהחוק"ן כוה יוסף יוצא אל הפועל ע"י נסיונו, שבאו נקראו בשם צדיק דוברי הוהר"ו. אמנם אין די שהכה של

ברכות דף כ

פרק שלוש

לו. א"ל ר' לא מפתחי מר מעינא רישא, אמר לוד אנא מורנו ודוסף קא ארצנו דלא שלטא בי עינא רישא בר, א"ת על פין אלא שול עת. ר"י בירד"א בר מה דגיס שבס"מ מ"ס בפסד מהכמות שמקלו"א נפש אחת מולתה ע"י קשר אחת שבהיותן. מפני שהנמשות עומדות הכן להיות נפעלות מולתן, ע"כ הנו רואים שיהול"ן את חכמים יחפ"ו, ואת צדיקים ל"ן כפקובותיהם, המתחברו לרשעים יה"י כמותן, מפני שסביב הנפש הוא להפעל מולתה מונחשות. אמנם מי שהחבכו, ושם נפשו חזקה לכל מהו בשום אופן מודרך הנבונה, גם אם יתעמלו וולתו הורה לשפד עליה פעולותיהם, הוא קנה עז בפשו שהיה חזקה ולא הוהי מוכנה להפעלות מולתה ע"כ אין עין הרע שולטת בה, ויש בה שר ענינים, ואחוז הוא שהנפש המתרחמת למעלה משך הדברים הנסיבות שיוכל להפעילה הדברים שחורף לה, מפני היותה ידועה כי גורל ערכה במנחתה לעלות חסדו לה, והשלימות, ע"כ לא חתול עליה פעולה של זולתה מפני שהיא מתחזרת וחזקה בשלימותה, חשש"י, מפני היותה משימה כל הבלתה בשלימותה הפנימית שהיא עלומה מולתה מונחשות

מ"טל ה"ס"ק
כ"ג ט"ט

הגמור את כלל פעולות האצטות היא אצבע האהר"ל המשמשת ומסוימת כוללם. ובאשר יסוד התורה הוא שהפעולות לעולם פעולות על הדיעות ע"פ ערך של הפעולות עצמן, אע"פ שאין המפעל ידוע איכותא מפרשות, אבל כה הפעולה הוא גדול עד מאד ומפעל על כל אחד כפי הכנתו ובכוננו, ובלא תועלת לא תצא כל פעולה מכוונת אל חכמה ושלימות כשתעשה, לכו התועלת הגדול שיש להתנהלות הפעולה להנהל ג"כ את הדיעות הכרוכות עמה והמשתמרותו בין המוכשרים להם שבעם בכללו. הנה כדע"ל למתא, עיר כפי המוכן שהוא רוצה שבע לקנות לו חברה ורעות המועלת לכל עניניו הנשימים והחיותיים. אז האדם ראוי ביותר להשפעה של שיעור התעלה והיוצוג, שיעשה מוכו עניניו רק המכמה וולת ומצואת הון בעיני וולתו בערכו היוצוג לבדו. ואת הוא עבדות פנימית וחלישות נפשית ומצב נמוך מאד, מה שמכשרת את האדם ל"די כל מצב כמות ובמשות ועשוהו להיות נפעל בעצמו מכל עין רעה, כשכל כמות ובמשות, ובה ג"כ בחור עמקי הנפש בין המשלח בין היוצוג, ע"פ סוד השמעת הנשמות אלה על אלה, של שהנפש יותר חלושה, יותר נבונה בערכה הפנימי, היא יותר עולה לאלה המשפעות. ע"כ צריך שיכין עצמו בעשור נפמי, כשילא לאלה הכרות הפנימית על כל אופק חיים שלי, כאופן שילא יהי צריך להשלים מצד הכרח מנהיג וולתו, שאו כבר הוא שיעשבו להשלים במדה יתירה.

מכיו הדבר שאין הדרכה זו חולקת על ערך השלים ושיווי הדיעות וההתמחות ממשלות, ושיווי הנהגות המקום שהוא בו, שהם ראשי אשיות החברה האנושית והלאומית, כ"א שתהיה כל אלה תוצאות הכרות הפנימית, שכן הוא ראוי לפי הושר והצדק, ע"כ דרכה של חורה ונצותה, שתנשא לקימה באהבה ומורה ופנץ עליון וקדוש, השוכן עמק נפש פנימה. והשולטת זו של ההשקפה תנא בהראותו לנפשו את קשר החיים המשיים והשליים, אך הם קשורים זה בזה וצריכים זה לזה, ושליים. לזכיר שהנה הפנימי המוציא אל הפועל את המצעים השליים. יהי בגלל ההשקפה המצויה ביחס הנפשוה, כי הקנינים השכליים כשישאר בלתי מכוונים לאלה המצעים הכלימים, ואז מכלי משיא ימצא להם מקום אחזה החכילת המבונה והמצוה קן בנפשות החלושות ליחס המוכן אל צד השמעת הבריות היוצוגיות עליו, שהוא תמכד כל סוב נפמי ועשק ל"י כה הגון משרוד ומוסר ויראת ד' שהורה, עושה את האדם לחנף ויהיג בבאהר חיוניות ועבדות של ששלמה פנימית, וכן הכח המוציא אל הפועל את המצעים הנמונים צריכים למצא

ס"ב. סתם אירד ואמר, ואי מואן דמליק למתא ודחיל מעינא רישא לינקס ויפא ירדא דימניה בריא דשמאליה, ויפא ירדא דשמאליה בריא דימניה, ולימא ה"י אנא פלוגי בר פלוגתא מוראא יוסף כה אחינא וליא שלטא ביה עינא רישא רכתיב כו פורת יוסף כו פורת עלי עין, ואמר רב כה"ר האר"ל, מה דגיס שבס"מ מ"ס מכסין אורם ואז תנין שולטת בהם, אף זרעו של יוסף אין עין רעה שולטת בהם. ע"כ מה שהנמשות פעולתו זו על זו יש מקום לעין הרעה שתפעל לרעה, אמנם לא תפעל כ"א על ידי חלישות הנפש המתפעלת, ותוכו החלישות כ"א מה שלא תמצא את הכרת ערך עצמה כדאי, ולא יהי מוכו לפעולותיה כ"א מכו חיצוני של תנין. ונפש חלושה כזאת שהשפעה החיצונה פועלת עליה להיות מוכות את דרכה בחיים, תקבל על גולה רשע מההשפעה החיצונה לרעה ג"כ. והנה באשר בכלל יתחלקו פעולות האדם למעשיות גופניות הבאות מצד הכרח ותועלת והנבצרות מצד החומרי, ומעשיות שכליות הבאות ליקנותו הדרכים המשלמים. והנה כל ופן שלא ישכיל האדם בכ"ר הקשר החוק שצריך לקשר את שני חלקי כללי פעולותיו, וא"ז שמתכווה השכלית הוהה נשלמת רק אם יראה שהיה כולה תחתיה בריאות וצואת מכתה אל הפועל להחזיר ולהשלים את החכמה המעשית כשהיה שכו"ל כל זכרו ישים מקום לשלום ב"הר את כל הקנינים השכליים. אז ימצא האדם את מסתו בחיים שר בעולמו הפנימי, ומפני חובק בירדא יוצרה ואהבו, שהוא חושב חודי כסו ע"י ר"י אלהים נשמת אדם, אז תהי הנפש רומסה הרבה יותר, מאותה המדרגה הפחותה של תליות מוכו חיה רע על פי המבט של עולם החיצוני השפעה של זולתו, שמהו באים רוב הקלוקלים הנהוגים בחיים המבולגים, גם יהי כל כבוד נפשי נמוך, ומתוך שיומצא את האשר האמיתי ומנחתו נפשו בעולמו הפנימי, לא יהי משרעב להחשפה החיצונה של הבריות הטובות אתו, לשים את מכויה מוכו לחיי דודיני, ועם זה יהי מתעלה משליטה הרעה החיצונת, הפועלת כמקל על אלה הנפשות הנמוכות והחלושות.

פעלת די היכין מכוונת נגד הפעולות השכליות ופעולות יהי השמאלית אל המצעים החומריים, האמצעי להוציא אל הפועל את פעולת הידים, אם אמנם האצטות בכלל המה כלי הנפשית, "שעשה אצבעותיו", אמנם הגורם הראשי להוציא אל הפועל